

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 002048 10 Uvp
Banja Luka, 16.2.2011. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sastavljenom od sudija Smiljane Mrše kao predsjednika vijeća, te Zlatka Kulenovića i Stake Gojković kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Margarete Nikić, u upravnom sporu po tužbi D. B. iz B. L., ... br. ... (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja tuženog Ministarstva ... RS, 10.2.2-204-4/09 od 10.9.2009. godine, u predmetu sticanja državljanstva BiH i RS, odlučujući o zahtjevu tužioca za za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 002048 09 U od 10.2.2010. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 16.2.2011. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se usvaja, presuda Okružnog suda u Banjoj Luci broj 11 0 U 002048 09 U od 10.2.2010. godine se preinačava tako da se tužba uvažava i osporeni akt poništava.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom je kao neosnovana odbijena tužba protiv osporenog akta, bliže označenog u uvodu ove presude, kojim je odbijen zahtjev tužioca za utvrđivanje prava na državljanstvo BiH i RS po osnovu ugovora o dvojnem državljanstvu, uz obrazloženje toga akta: da je u periodu od septembra 2005. godine do novembra 2008. godine, na osnovu odredbe člana 21. stav 2. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu („Službeni glasnik RS“, broj 36/08, u daljem tekstu: „Zakon o kretanju...“) tužilac kao stranac imao prijavljen bezvizni boravak u B. L., ulica ... br. ...; da na dan podnošenja zahtjeva (29.12.2008. godine) nije imao prijavljen i odobren boravak na teritoriji BiH i RS, pa da ne ispunjava uslov prijavljenog trogodišnjeg boravka u smislu odredbe člana 1. stav 2. tačka 2. Ugovora o dvojnem državljanstvu BiH i SRJ („Službeni glasnik BiH“, - Međunarodni ugovori, broj 4/03, u daljem tekstu: Ugovor) za traženo utvrđenje prava, uz uputu da se obrati Službi za ..., Terenski centar B. L. radi „regulisanja boravka u BiH i RS, a potom po proteku tri godine odobrenog i neprekidnog boravka podnese novi zahtjev za sticanje državljanstva BiH i RS“.

Razlozima obrazloženja pobijane presude, nižestepeni sud je kao valjane prihvatio činjenične i pravne zaključke tuženog organa, uz stanovište da se ostvareni boravak ne može sabirati i da se ne radi o kontinuiranom trogodišnjem boravku.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev) od 06.4.2010. godine, tužilac osporava njenu zakonitost iz razloga povrede zakona propisanog odredbom člana 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“, broj 109/05; u daljem tekstu: ZUS). Predlaže da se zahtjev uvaži i „druga strana obaveže na poštovanje Ugovora.“

Uz dostavljene spise predmeta upravnog postupka, tuženi je dao odgovor na zahtjev, kojim ostaje kod razloga obrazloženja osporenog akta, ustrajavajući na stanovištu da u smislu odredbe člana 1. stav 2. tačka 2. Ugovora, propisani trogodišnji boravak, kao uslov za sticanje državljanstva BiH mora biti neprekinut, a da je tužilac imao prijavljeni boravak prema bezviznom režimu, koji je propisan odredbom člana 21. Zakona o kretanju... Predlaže da se zahtjev odbije kao neosnovan.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor tuženog te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. ZUS, ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Pravno shvatanje iznijeto u pobijanoj presudi i osporenom aktu da trogodišnji prijavljeni boravak, propisan odredbom člana 1. stav 2. tačka 2. Ugovora, mora biti kontinuiran, nije pravilan.

Na prvom mjestu, nije osnovano pozivanje tuženog organa na odredbe Zakona o državljanstvu BiH i Zakona o državljanstvu Republike Srpske u pogledu dužine trajanja boravka kao stalnog boravka, jer oba zakona predviđaju način sticanja državljanstva BiH i RS i putem međunarodnog ugovora, bez ikakvih bližih odredbaba. Prema tome, u ovoj pravnoj stvari, ispunjenje uslova za sticanje dvojnog državljanstva se cijeni isključivo prema sadržaju odredaba Ugovora. A odredbom člana 1. stav 2. tačka 2. Ugovora je u relevantnom dijelu propisano da je uslov za sticanje državljanstva jedne države ugovornice (u ovom slučaju državljanstvo BiH i RS) i: „... prijavljen boravak najmanje tri godine na teritoriji države ugovornice čije državljanstvo stiče...“

Pravilno je utvrđenje iz upravnog postupka da je u periodu od 2005. godine, pa do novembra 2008. godine, tužilac imao prijavljen i odobren boravak saglasno odredbi člana 21. Zakona o kretanju..., te da je zbrajanjem dužine tih boravaka, tužilac ostvario tri godine boravka. Nadalje, jeste riječ o bezviznom režimu prijave i odobrenja boravka, a tužilac jeste stranac, državljanin RS1, koji je oslobođen pribavljanja vize za ulazak na teritoriju BiH. Međutim, odredba člana 1. stav 2. tačka 2. Ugovora ne sadrži izričitu odredbu da prijavljeni boravak mora biti neprekidni.

Opšti pravni akt, bez obzira da li je riječ o međunarodnom ugovoru, zakonu, propisu ili drugom aktu, se tumači prema cilju i svrsi koja se njime želi postići. Po ocjeni ovog suda, svrha predmetnog Ugovora je sticanje dvojnog državljanstva građana BiH i (sada) RS1, pod posebnim uslovima, koji su po svojoj pravnoj prirodi lakši u poređenju sa nacionalnim zakonima o državljanstvu. Jasno je da se taj olakšani način sticanja državljanstva odnosi samo na državljane država ugovornica, a ne i na državljane trećih zemalja. Otuda, ovaj sud nalazi da su države BiH i RS1 (a u vrijeme zaključenja Ugovora - SRJ), radi omogućavanja svojim državljanima da olakšano steknu državljanstvo druge države ugovornice, ciljano definisale sadržaj odredbe člana 1. stav 2. tačka 2. Ugovora tako da nisu ugovorile kontinuitet trogodišnjeg

prijavljenog boravka. Time je postignuta suština tog uslova, a to je legitimitet boravka stranca u državi - davaocu državljanstva, saglasno nacionalnom zakonu koji uređuje pravnu oblast kretanja i boravka stranaca.

Odredbom člana 51. stav 1. Zakona o kretanju je propisano da se boravkom stranca smatraju: vizni, bezvizni, privremeni te stalni boravak. Prema odredbi stava 2. tog člana, bezvizni boravak je pravo na boravak u BiH stranca koji dolazi iz zemlje bezviznog režima u vremenu iz člana 21. stav 2. istog zakona, a prema odredbi stava 4. istog člana, privremeni boravak je pravo boravka stranca u BiH u vremenu od jedne godine, ako nije drugačije određeno odobrenjem boravka. Odobrenje privremenog boravka se izdaje na vremenski period od najviše jedne godine (član 52. stav 4. Zakona o kretanju...), a produženje se može odobriti, ali samo po istom osnovu po kojem je odobren privremeni boravak čije se produženje traži (stav 6. istog člana).

Bezvizni i privremeni boravak, dakle, nisu apsolutne prirode, u smislu da će se strancu bezuslovno odobriti neki od njih. I jedan i drugi su podložni ocjeni nadležnih vlasti u pogledu toga da li su ispunjeni uslovi za odobravanje jedne ili druge vrste boravka. Nema nikakvog automatizma, jer država uvijek može uskratiti ulaz ili boravak na svojoj teritoriji, ukoliko su ispunjeni uslovi za to uskraćivanje. Nijedan od njih se ne odobrava na neprekidno vrijeme propisano odredbom člana 1. stav 2. tačka 2. Ugovora, pri čemu se bezvizni boravak odobrava najduže u trajanju propisanim odredbom člana 21. Zakona o kretanju... Dakle, neizvjesno je da li će boravak biti odobren, a u pogledu privremenog boravka - naročito u kojem trajanju, pogotovo ukoliko se radi o zahtjevu za produženje privremenog boravka. Prema tome, kada je riječ o privremenom boravku, realna je mogućnost da strancu ta vrsta boravka ne bude odobrena tri godine za redom, svaki put po godinu dana, bez prekida između perioda odobrenja. Time i privremeni boravak može biti takođe neizvjestan osnov za ispunjenje uslova sticanja dvojnog državljanstva. Otuda je pogrešno pravno stanovište da je isključivo privremeni boravak pravni osnov ispunjenja uslova iz člana 1. stav 2. Ugovora i suprotno je sadržaju i smislu te Ugovora.

Kod takvog stanja stvari, pobijanom presudom je ostvaren razlog povrede zakona iz člana 35. stav 2. ZUS. Otuda se na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. istog zakona, zahtjev usvaja i pobijana presuda preinačava tako što se tužba uvažava i osporeni akt poništava, jer je njime ostvaren razlog poništenja propisan odredbom člana 10. tačka 2. ZUS. U izvršenju ove presude, tuženi je dužan donijeti novi akt bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka ove presude, uz poštovanje pravnog shvatanja ovog suda.

Zapisničar
Margareta Nikić

Predsjednik vijeća
Smiljana Mrša

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić